

УКРАЇНА
БОЛГРАДСЬКА РАЙОННА РАДА
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ВІСІМНАДЦЯТА СЕСІЯ VIII СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

Про підсумки виконання програми розвитку агропромислового комплексу Болградського району на 2021-2023 роки

Заслухавши звіт начальника відділу економіки та агропромислового розвитку Болградської районної державної (військової) адміністрації про підсумки виконання програми розвитку агропромислового комплексу Болградського району на 2021-2023 роки і керуючись пунктами 16, 28 частини 1 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

районна рада

ВИРІШИЛА:

1. Звіт Болградської районної державної (військової) адміністрації про підсумки виконання програми розвитку агропромислового комплексу Болградського району на 2021-2023 роки (додається), взяти до відома.

Голова районної ради

Михайло САДАКЛІСВ

21 грудня 2023 року
№ 153-VIII

Звіт про виконання Програми розвитку агропромислового комплексу Болградського району за 2021-2023 роки

Агропромисловий комплекс Болградського району відноситься до провідних галузей економіки району, стан справ в якій впливає на рівень і якість життя населення, стабільну роботу галузей, що споживають сільськогосподарську продукцію, та формування експортного потенціалу регіону.

Площа сільськогосподарських угідь по району складає 381567 га, у тому числі рілля - 291918 га, площа виноградників - 8789 га, площа пасовищ - 59005 га.

Саме результати господарювання в агропромисловому комплексі великою мірою визначають загальні показники валового виробництва, наповнення державного та місцевих бюджетів, рівня життя переважної більшості людей.

Сільське господарство району спеціалізується: в рослинництві - на вирощуванні зернових і технічних культур та винограду; у тваринництві – на виробництві молока та м'яса.

За планом Програми передбачалося нарощування виробництва продукції сільського господарства в обсягах:

Найменування сільськогосподарської продукції	Середньорічне виробництво у 2016-2020 роках	Прогнозоване виробництво на 2021-2023 роки		
		2021	2022	2023
Зерно (тонн)	412644,3	433276,5	454940,3	477687,3
Соняшник (тонн)	97296,0	102160,8	107268,8	112632,2
М'ясо (тонн)	5583,0	5862,2	6155,3	6463,1
Молоко (тонн)	4301,4	4516,5	4742,3	4979,4

За підсумками 2021-2022 років та 8 місяців 2023 року виробництво основних видів сільськогосподарської продукції по підприємствах Болградського району склало:

	Обсяг виробництва (валовий збір), т			Урожайність, ц з 1 га зібраної площі		
	2021	2022	8 міс. 2023 ³	2021	2022	8 міс. 2023 ³
Культури зернові та зернобобові ¹	603430,71	304713,31	324335,51	46,0	23,2	35,0
Пшениця	330031,65	171076,61	199683,53	46,9	24,0	35,2
Кукурудза на зерно	28560,97	15385,29	–	47,5	19,2	–
Ячмінь	227744,51	109162,55	112229,46	47,2	24,3	36,7
Горох	6765,31	5837,08	10266,50	20,1	15,3	25,8
Ріпак	73447,10	30717,52	51937,39	28,3	16,7	21,3
Соняшник ¹	128071,10	64008,87	20031,83	24,0	11,6	16,0
Виноград ²	35268,37	20974,04	-	59,0	37,9	-

¹ У масі після доробки.

² Обсяг виробництва наведено із загальної площі насаджень. Урожайність розраховано з площі насаджень у плодоносному віці.

³ Інформація сформована по підприємствах, які мають у власності та/або користуванні 200 гектарів сільськогосподарських угідь і більше.

За прогнозом Програми в 2021 році по району планувалось виробити 433,3 тис. тонн зернових та зернобобових культур, соняшника 102,1 тис. тонн. Фактично в 2021 році валовий збір зерна склав 603,4 тис. тонн із середньою врожайністю 46,0 ц/га, що на 39,3% більше за прогнозом, валовий збір соняшника склав 128,1 тис. тонн зі середньою врожайністю 24,0 ц/га, що на 25,5% більше прогнозованого показника. Завдяки дуже сприятливим погодними умовам, дотримання технологічних операцій в рослинництві, ретельної підготовки збиральної техніки вдалося досягнути високих врожаїв. Після неврожаю 2020 року, високий врожай 2021 року, а також стабільні ціни на продукцію рослинництва восени 2021 року та взимку 2021-2022 року дозволили сільгосп підприємствам району поліпшити фінансовий стан на своїх підприємствах.

В 2022 році за прогнозом планувалось виробити 454,9 тис. тонн зернових та зернобобових культур, соняшника 107,3 тис. тонн. Фактично вирощено 304,7 тис. тонн зерна з середньою врожайністю 23,2 ц/га, що на 33,0% менше за прогнозом, валовий збір соняшника склав 64,0 тис. тонн з середньою врожайністю 11,6 ц/га, що на 40,0% менше прогнозованого показника. Основні причини: несприятливі погодні умови; у зв'язку з різким подорожчанням добрива, багато підприємств вносили їх менше за нормою; військова агресія з боку Російської Федерації.

За 8 місяців 2023 року валовий збір зернових та зернобобових культур склав 324,3 тис. тонн (без кукурудзи), що на 12,1% перевищив показник 2022 року. Завдяки сприятливим погодним умовам, які склалися на весні 2023 року (опадів за квітень-травень перевищували середньомісячну норму в 2,0-2,5 разу), отримано кращий врожай зернових та зернобобових культур, ніж в 2022 році.

Виробництво продукції тваринництва у 2021– 2022 роках та за 8 місяців 2023 року ¹

	Одиниці виміру	2021	2022	8 міс. 2023
Жива маса сільськогосподарських тварин, реалізованих на забій	тонн	8027,2	7813,6	5363,8
Обсяг виробництва (валовий надій) молока великої рогатої худоби	тонн	2106,5	2551,0	1867,9
Кількість одержаних яєць від птиці свійської	тис. штук	321,4	438,1	к
Виробництво вовни овечої	тонн	19,78	22,81	11,7

Примітка. Символ (к) – дані не поширюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про офіційну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації.

Тире (–) – явищ не було.

¹ Дані наведені по підприємствах, які утримують від 100 голів великої рогатої худоби, овець та кіз та/або від 200 голів свиней, та/або від 5000 голів птиці свійської всіх видів, та з середньою кількістю працівників понад 10 осіб.

За планом Програми планувалось виробити: м'яса в 2021 році – 5862,2 тонн, в 2022 році – 6255,3 тонн, в 2023 році – 6463,1 тонн; молока в 2021 році – 4516,5 тонн, в 2022 році – 4742,3 тонн, в 2023 році – 4979,4 тонн.

Виробництво м'яса має тенденцію до зниження: - в 2022 році вироблено з метою реалізації 7813,6 тонн, що на 2,7% менше ніж в 2021 році. Виробництво молока в 2022 році склало 2551,0 тонн та збільшилось на 21,1% у порівнянні з 2021 роком.

Очікується, що рівень виробництва м'яса та молока в 2023 році буде на рівні 2022 року. У звітних періодах виробництво м'яса більше за прогнозом за рахунок збільшення реалізації на забій скота, що призвело до зменшення поголів'я великої рогатої худоби, овець та кіз. Підприємства залишають мінімальну кількість племінного молодняка з метою відтворення поголів'я великої рогатої худоби, овець та кіз виходячи з економічної доцільності.

**Кількість сільськогосподарських тварин
у 2021- 2022 роках та за 8 місяців 2023 року**

	Одиниці виміру	На 1 січня 2022	На 1 січня 2023	На 01 вересня 2023
Велика рогата худоба	голів	930	952	893
у тому числі корови	голів	510	480	465
Свині	голів	51076	54256	55851
Вівці та кози	голів	11353	10860	7089
Птиця свійська	тис.голів	30,994	30,358	—

Тире (—) – явищ не було.

¹ Дані наведені по підприємствах, які утримують від 100 голів великої рогатої худоби, овець та кіз та/або від 200 голів свиней, та/або від 5000 голів птиці свійської всіх видів, та з середньою кількістю працівників понад 10 осіб.

Кількість голів великої рогатої худоби у сільськогосподарських підприємствах з початку поточного року має тенденцію до зниження та станом на 01.08.2023 року складає 893 голови (зниження на 6,2%), в тому числі корів 465 голів (зниження на 3,1%). У 2021-2023 роках спостерігається тенденція до збільшення поголів'я свиней, станом на 01.08.2023 року складає 55851 голів (збільшення на 2,9% у порівнянні з 01.01.2023 р.), що обумовлена прибутковістю виробництва. Поголів'я овець та кіз зменшується, станом на 01.08.2023 року складає 7089 голів, що на 34,7% менше, ніж на 01.01.2023 року, основна причина зменшення поголів'я – збитковість виробництва, відсутність закупівлі вторинної сировини (шерсті, шкіри), ціна реалізації не покриває витрати.

На напрями діяльності та заходи програми розвитку агропромислового комплексу Болградського району на 2021-2023 роки (далі – Програма) з районного бюджету передбачалось виділити 602,8 тис. грн, кошти планувалось виділити в 2021 році на заходи:

- здешевлення вартості придбання обладнання на зрошення, в тому числі на крапельне зрошення – 487,9 тис. грн (спеціальний фонд);
- організація і проведення інформаційно-виставкових, дорадницьких та інших заходів у сфері агропромислового комплексу – 114,9 тис. грн (загальний фонд);

На сайті Болградської районної державної адміністрації 01.11.2021 року було розміщено оголошення про прийом документів з визначення переліку сільськогосподарських товаровиробників Болградського району, які мають право на виплату компенсації вартості придбання обладнання на зрошення, в тому числі на крапельне зрошення вітчизняного виробництва. Документи приймались до 15 листопада 2021 року включно відповідно до розпорядження голови Болградської районної державної адміністрації від 25.10.2021 року № 269/А-2021 «Про комісію з визначення переліку сільськогосподарських товаровиробників Болградського району,

які мають право на виплату компенсації вартості придбання обладнання на зрошення, в тому числі на крапельне зрошення вітчизняного виробництва сільськогосподарськими виробниками для проведення технологічних операцій у виноградарстві шляхом часткової компенсації вартості обладнання на зрошення придбаного у виробників та/або їх дилерів». Подало пакет документів лише сільгоспідприємство ТОВ «Агротранс», керівник Кулінський І.М.

По Програмі ТОВ «Агротранс» отримало компенсацію вартості придбання обладнання на зрошення, в тому числі на крапельне зрошення вітчизняного виробництва для проведення технологічних операцій у виноградарстві від суми закупленого обладнання 534213,0 грн (без податку на додану вартість) у розмірі 80% на суму 427370,0 грн.

Залишок коштів за напрямом здешевлення вартості придбання обладнання на зрошення, в тому числі на крапельне зрошення склав 60530 грн.

За напрямом організація і проведення інформаційно-виставкових, дорадницьких та інших заходів у сфері агропромислового комплексу в м. Болграді було організовано та проведено:

- 16 червня 2021 року в с. Нові Трояни на базі ФГ «Агро-Троян-Плюс» проводився районний семінар з питань готовності сільськогосподарських підприємств Болградського району до збору ранніх зернових і зернобобових культур. В 2022-2023 роках районні семінари з питань готовності сільськогосподарських підприємств Болградського району +52 до збору ранніх зернових і зернобобових культур проводились в онлайн-форматі.

- 27.09.2021 року в м. Болград проводився «Агрофорум Одещина Південь-Північ 2021» з питання державної підтримки сільгосптоваровиробників у 2022 році. У Форумі взяли участь: перший заступник міністра аграрної політики та продовольства Тарас ВИСОЦЬКИЙ, заступник голови комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики Степан ЧЕРНЯВСЬКИЙ, директор Департаменту аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської обласної державної адміністрації Алла СТОЯНОВА, заступник директора департаменту - начальник управління тваринництва та племінної справи Департаменту аграрного розвитку Міністерства аграрної політики та продовольства України Олена Дадус, член Ради Асоціації земельної спілки України Сергій Біленко, заступник начальника Басейнового управління водних ресурсів річок Причорномор'я та Нижнього Дунаю Олег Чижик, директор Асоціації «Виноградари та винороби України» Вячеслав Пономарьов, голова Болградської районної державної адміністрації та голови районних державних адміністрацій півдня Одеської області, міські, сільські та селищні голови району, а також місцеві сільськогосподарські товаровиробники, представники громад та асоціацій. В ході обговорення були висвітлені питання розробки та впровадження нових інструментів зміцнення агропромислової галузі в Одеській області, реалізації можливостей земельної реформи для дрібних та середніх сільгосптоваровиробників, земельної децентралізації та новий порядок зміни цільового призначення земельних ділянок, пропозиції щодо реалізації підтримки регіонального розвитку, а також сучасний стан і перспективи вирощування та виробництва вина в Одеській області.

- 14.11.2021 року «Круглий стіл» на тему «Розвиток галузей виноградарства та виноробства в Болградському районі». В засіданні «круглого столу» приймали участь заступник голови комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики Степан ЧЕРНЯВСЬКИЙ, директор Департаменту аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської обласної державної адміністрації Алла СТОЯНОВА. За рахунок районного бюджету на організацію і проведення «круглого столу» було профінансовано 73308 грн. Залишок коштів за напрямом організація і проведення інформаційно-виставкових, дорадницьких та інших заходів у сфері агропромислового комплексу станом на 21.11.2023 року складає 41592 грн.

Таким чином, всього на заходи Програми з районного бюджету в 2021 році профінансовано 500318 грн. Станом на 21.11.2023 року в районному бюджеті на реалізацію заходів Програми залишилось 102482 грн, в тому числі по загальному фонду 41952 грн, по спеціальному фонду 60530 грн.

В 2021 році фінансуванням передбаченим на захід «Часткова компенсація витрат на утримання корів, вівцематок і ярки» по обласній Програмі «Аграрна Одещина» на суму 178,4 тис. грн. скористувалось одне підприємство ПП «ДіВі» (код ЄДРПОУ 37801816), яке здійснює свою діяльність в с. Баннівка Василівської територіальної громади.

Державною підтримкою розвитку тваринництва з Державного бюджету у 2021 році на отримання дотації за утримання кіз та овець скористались наступні підприємства:

- 1.ТОВ «Агротранс» - 49 голів сума - 40911 грн.
  - 2.ПСП «Колос» (В-ка) - 2000 голів сума - 1669868 грн.
  - 3.ТОВ «Кара Марин» - 733 голів сума 612006 грн.
  - 4.ТОВ «Бородино - А» - 2375 голів сума 1982968 грн.
  - 5.ТОВ «Бородино - Б» - 520 голів сума 434165 грн.
  - 6.ТОВ «Бородино - М» - 501 голів сума 418302 грн.
- Всього по району - 6178 голів на суму - 5158220 грн.

Спеціальною бюджетною дотацією з Державного бюджету за приріст корів скористались наступні підприємства:

- 1.Семейна ферма «Виком» - 12 голів корів, сума - 60,0 тис. грн. (Тарутинська територіальна громада);
2. Семейна ферма Стоянов Сергей Іванович - 14 голів корів, сума - 70,0 тис. грн (Арцизька територіальна громада);
3. ПП «ДіВі» - 10 голів корів, сума - 49,88 тис. грн. (Василівська територіальна громада).

Дотації з Державного бюджету за наявні бджолосім'ї в 2021 році

№ п/п	Назва територіальної громади	Подало на дотацію осіб	Кількість бджолосім'ей	Нараховано, грн.
1	Арцизька	86	4790	958000
2	Болградська	25	911	182200
3	Бородінська	10	636	127200
4	Василівська	41	2579	515800
5	Городненська	17	1075	215000
6	Криничненська	2	125	25000
7	Кубейська	23	1316	263200
8	Павлівка	11	564	112800
9	Тарутинська	54	2849	569800
10	Теплицька	19	887	177400
	Всього по району	288	15732	3146400

З 24 лютого 2022 року у Україні запроваджено воєнний стан, що безпосередньо вплинуло на розвиток аграрного сектору економіки. Не зважаючи на порушення

транспортної логістики, низькі ціни на сільгосппродукцію, в першу чергу в рослинництві, стрімкий ріст цін на паливно-мастильні матеріали, добрива, запасні частини до сільгосптехніки, проблеми зі збутом продукції, несприятливі погодні умови, аграрії району з метою забезпечення продовольчої безпеки країни докладають усіх зусиль для своєчасного посіву, обробки, збирання сільгоспкультур, збільшення виробництва тваринницької продукції.

Начальник відділу економіки та агропромислового
розвитку Болградської районної державної
(військової) адміністрації

Світлана ВЕРБАНОВА